

edicija

a
n
g
r
e
m

urednik

Laslo Blašković

likovni urednik

Ksenija Čobanović

**ĐORĐE,
KUBURIĆ**

**blue
moon**

„Poezija je pobeda nad pesnikom“
Branko Miljković

„...You saw me standing alone...“

Čovek od zemlje

Čovek od zemlje

Moje telo stvoreno je od humusa.
Koža mi je obrasla travom i jagodama.
Noge su mi, međutim, nepokretne
jer sačinjene su od jalove ilovače
i ne vode me nikud.
A ruke, ruke su prazne i čiste
i trpeljivo žude
da dohvate
malo
lekovitog mulja sa dna.

Daleka grmljavina

Virtuelni boem,
osvanjujem, polupijan
za računarom, zaveden svetlucavim prizorima.
Ponajmanje sam u Vordu,
a najviše na Netu.
Ipak
ove redove pišem rukom.
Dobro zašiljenom olovkom,
uz čašu piva
i karipski rege.
A još zima je.

Klopka

Bejah mlad, kolebljiv Anđeo.

Verujuć, oholo,
da neranjiv moj je svet.

Ni ne slutih
da nisam jedan jedini.

Da trska sam među trskama,
daleka grmljavina,
olovni oblak lakši od dima.

Ponekad podviknem sebi:
Ja sam muškarac!

Al slaba vajda od toga.

Ostavljam

Ostavljam
upaljeno svetlo
onome
ko hoće
da me nađe
bdeniku kakvom
prostaku u noći

Sijalica

Mislio sam, nehajno i bahato:
mladost nikad neće proći.

I sve će setne pesme
ostati nečijom tuđom tugom.

Večito mlad bejah.

Sada, kada znam da život ne počinje u četrdesetoj
(on, naprosto, traje i ističe),
ustuknujem, blaziran, i urlam.
Jako urlam.

A katkad mi se lice ozlati:
zablistam
kao dobra sijalica
koja će još dugo, pouzdano, svetleti.

Jedemo što ulovimo

Jedemo što ulovimo.
Ako ništa ne ulovimo,
Sedimo
Gladni
Kraj vatre
I pijemo rakiju.

Wah-wah

Za Džimija Hendriksa

Puca gitara kô mašinka.
Trzalica brusilica
rešeta zaumnim rifovima.
A banda Ciganâ
okamenjenih pogleda
u šarenim odelima
sa sve bubnjem i basom
brzim akordima
peva i svira.
Palicama i debelim žicama
delju pesmu
sa čijih se usana
otkida krik ljubavi.

Jesen

Jato ptica
prolete krošnjom gelegunje.
I lišće, žuto i zeleno,
zaveja poput snega.

U novembarskim dvorištima
vidim melanholiju.
Nagojene, mokre mačke
i trule panjeve.
Tromost i taštinu ističućeg vremena.

Oblake
od kiše
i nebo bez strasti.

Ljubav*

Volim jesen.
Njene reči.

Rominjaju kô kiša.
Igraju se u magli.

Same su. Tople
i neuhvatljive.

Kažu mi
da ljubav je došla.

* Pred čitaocem je pesma u dva obličja. Nisam mogao, nisam znao, za koju varijantu da se opredelim. Zato sam uvrstio obe.

Ljubav

Jesen.
Rominjajuće
Maglene reči.

Neuhvatljive
Same, tople,
Izmičuće.

Kažu, tek:
Došla je.

O sreći što širi se

Noć u koju kročih
osupnu me bojama;
osneženo, belo drveće
pod žućkastim uličnim svetlom
beše obujmljeno crnim, čistim nebom.

Razmišljam o ljubavi.
Nagoti nenatrunjenoj rečima.

O sreći
što širi se tamnilom noći.

Koja traje i ujutro
dok posmatram
kroz prozor
prljavo nebo i ostareli sneg.

Telesna tišina

Uze me za ruku

Bejah sam
pod senkom punog, tužnog meseca.
Pogledala me iz daleka
smelim, smernim očima.
Osupnula žudnjom.

I kazala, pogledom,
tihu ćutnju,
čežnju Anđela.

Obasja me neispričana priča,
neizgovorena reč.
Koja prepoznade moj glas i lik.
I pisaše po mom telu.

Uze me za ruku
i povede
u zlatnu kočiju sna,
u telesnu tišinu.

Voleli smo se u snovima

Voleli smo se

U snovima.

U perivoju od čempresâ i olijanderâ.

Zalazeći zraci imađahu još snage

da, kroz gusto borje,

ozrače nas.

I označe

naš greh.

A u hipu svanuća

iluminaraše nas,

uhvaćene u ljubavi i strasti,

prva Sunčeva objava.

Gladan sam tvoje krvi

Gladan sam tvoje krvi.
Prostrla si postelju.
Beli čaršaf i astralno ćebe.
Dok čekam te,
Niz usne curi mi med.
Žudnja, nedosanjana i fragilna.

Dođi.
Čas je kucnô.
Hoću
Da vidim ti lice,
Mlad mesec u tvojim očima.
Bič tvoje krvi u mojim venama.

Dok pričamo i ćutimo

Hoću da budem tvoja večna želja
nad usnulom ti kosom, i u jastuk uronjenom glavom.

Dok hvatamo polurečenice u letu, brišemo ih i dopisujemo.
Dok naše intuicije vole se, zadirkuju i presreću jedna drugu.
Dok gledam te kako sve razbijaš i bacaš po kući, dok grdiš me i višeš da
me ne voliš.

Dok, poput dveju lenjih mačketina, sedimo u toplom i gledamo sneg
kako pada.

Dok slušam radovanje u tvom glasu i tvom smehu.

Dok čujem te u svom zagrljaju.

Dok hitam da nađem te ispod kakvog drveta.

Dok naša naga, nevina tela, sluteći zajednički san, stopljena su, i sama na
svetu.

Dok pričamo i ćutimo.

Dok posmatramo bele ptice.

Dok volim te svom snagom tužnog Meseca.

A volim te mirno i pouzdano... Kao velika, široka reka koja zna svoj put.

Ti si taj tok. I okean u koji se ulivam.

Ni jedno ime ne može nas imati

Slobodni poput lahora,
pitomiji od stena,
letimo zajedno, kao dve ptice,
usamljenom slikovnicom mladog neba.

Ni jedno ime ne može nas imati.

Ni ljubav.

Ni sreća.

Ni tuga.

Niti kakva druga lepa i neobična reč.

Godine koje mogli smo da imamo

Celivam te poljupcem sna
poezijom od tišine noćnih vapaja
i vlažnjikavog mirisa mlade zove

Anđeo je okrenuo vrh štapa k nama
i podario nam
sve te godine, čarobne dane
koje mogli smo da imamo

A tvoje sklopljene ruke
ispisane otiscima mojih prstiju
šapću mi, blago,
da sve što mi daješ samo je moje

Da ne mogu tražiti
koliko mi možeš dati.

Šapat

Beše lakša od vode,

mekša od pahulja.

Beše dah u očima.

Šapat

od reči iščezlih u belini

tek napadalog snega.

Zlatna kočija

Oko tebe je beskraj
i svega ima.
A ne vidiš ništa.
Jer sanjaš jednu tačku.
Tinjajuću zvezdu
što ogromno raste
i eksplodira.
Pa san postane
gust
i razasut.
U snu je zlatna kočija.
U kočiji
trgamo odeću
čupamo strast
bez ljubavi
što
napuštena
ode svojim putem

Na pustoj ledini

Sija pun mesec

Za Vuju

Negde visoko
sija pun mesec.

Obleću ga
besmrtno babe i žabe krastače.

Osedeo je,
izgubio pamćenje.

Tužan je
i nema gde da se sakrije.

Izbledeo,
ispran kosmičkim vetrovima
liči na prikazu.

U svitanju
biće prvi koji je ikad umro.

Kovitlaće se
gnezdom paranoje
okružen upaljenim svećama.

Napisan
sopstvenim užasom.
Sopstvenom rukom u tami.

Nema tog Munkovog krika
koji bi bio dovoljno sam,
dovoljno nem!

Pedesetogodišnji pesnici

Pedesetogodišnji ludaci
putovali su železnicom po Evropi
čuvali skupe ulaznice iz muzeja i sa koncerata
jeli sendviče i pili pivo
i nosili setnu radost
u rančevima i očima.
Pedesetogodišnji pesnici
imaju slabe zube (jer ujedahu se kô psi).
Srce im je mlado
a ruke zlatne.
Nezgrapne ruke
kojima nevešto drže olovku
i ne znaju šta će sa njom.

Prometej

Po Lazi Kostiću

Prikovan za visoku stenu
Ponosi se Titan.
Podrugljivo pogleduje
Na Olimp, neprijatelj dom.
Bogovi slave
Njegovo posrnuće;
Zlatnim peharima se kucaju
Toliko silno da planine pucaju!
A čovek, nedahnimice, beži
U gudure, u mračne stanice.
Prikovani Prometej, međutim,
Ne drhti.
Već okovima bije o stene
Čijim kamenom pršte sužni prstenovi,
A iz grla ori mu se orijaški smeji,
Toliko glasan da čuje ga i Zej!
Što robovi, što ljudi, vole.
Stresavši se
Sa usahlim gutljajem na vrelim usnama
I u grlu zastalih ljutih reči
Zeus ispusti pehar.

Iz božje ruke
Ustalasa se more
I burnim talasima hladnog gneva
Pljusnu po Titanovim kolenima.
Ali, ne drhti Prometej,
Iz grla mu se zaori smej.
I opet zadrhti silni Zej!
Ej! Pusto more u Titanu besni.
Uzavreli mu osećaji žesni!
Al' vezan je. Prikovan
Za kamen,
Nemoćan
Stenovito čelo da prelije,
Razapne po zemlji blagoslov,
A nebom razlije Novi potop,
I suprotstavi se
Olimpu
Ponosom pravednika.
Zeus naslućuje potop taj,
Mahniti zapljuskaj,
I strepi Zej.

Plaši ga Titanov smej.
Vidi Prometeja slobodnog,
Razneto nebo.
Olimp potopljen.
Proseća milost.
Oseća ledeni jez talasa,
Zimogroz mu u kolenima.
A još i taj titanski podrugljiv smej!
Silnog li roba! Ubogog li Zevsa!
Uplašen,
Šalje orla, gladovitu ptičurinu
Da jede roba, da kljuje mu pluć.
'Ajd' sad nek se smeje Bogu se rugajuć!
I ustremi se oro na Titana
I ždere mu džigericu.
Al' čim ona izraste,
Opet smej!
Nijedna reč
Već smej
I samo smej.
Da pukne od muke silni Zej!

Zar njemu da ruga se Titan,
Prkosan al' sitan?!
Njemu zar
Dati kosti na dar?!
I zato Titanov smej,
I zato škrguće Zej!

Tvoja pesma daleko je

U noći
nisi sam.
Društvo ti prave
atrofirane, jalove reči.

Tvoju kuću
i miševi zaobilaze.

Bled si poput mesečine.

Pesma koju sričeš
daleko je i motri te.
Neće ti doći,
a ni izneveriti te.

Bad moon rising

Za Milana Mladenovića

Zategni strah.
Sačuvaj vreme.
Jer, ne volim te više.
Ali, budi, još, pored mene.
Osmatram, noćas, *bad moon rising*.
Mesec nestaje u oblaku.
Oblak odlazi.
Mesec sija.
Gde je ljubav?
Koja boli nas.
Ne želim da znam.
Neću te više zvati
u nezgodno vreme
da čujem ti glas.
Hladna krv
beskrajno teče
dok ušunjavam se u tvoje plave kutije.

Zato si mi rekla
da bio sam, nekoć, stvaran. A da više nisam.
I da me više nema.

Senka

Sanjah da usnila si
svoju senku.
Probudivši se
videh je
uznemirenu
prenutu,
kako odmiče.
Brzo zaspah.
Senka je lutala
krajolicima raznobojnih arhetipova
i nestala
u tankom, kao iglom zagrebanom,
tragu svetlosti.

Špakla

Ova pesma

Raste u dvorištu

Među bršljanom i med cvećem.

Pod nastrešnicom od sporih oblaka.

Nema nikog.

(A reči su, poplašene, pobegle).

Čuje se, tek, mjauk i gugut.

Grohot razbijene rakijske čaše.

I majstorova špakla

Što isanjaće zrno peska,

Šarene zidove.

Kisnem

Kisnem u svom dvorištu.

A u Madridu

na Glavnom trgu

kao san

kao mrak

pada duboka kiša

na konjanike i konje.

U tihom sutonu

nad bezbrižnim stolovima prepunim španske kafe sa cimetom
proleću bronzani, pozeleneli kipovi Don Kihota i Sanča Panse.

Lete konji i magarci.

Svetlucaju kastanjete i bodeži.

Iz mog dvorišta

iz puste, beznadne osame

iz mojih bučnih ušiju

i nevinih očiju

grmi do neba.

Grmi i seva

sve do Madrida i La Manče.

Jedna žena

- Bože, zašto su stakla mojih očiju mutna i mrljava?
Zašto ne vidim to što gledam?
- Jedna žena duge kose, tanka struka
i račvastog jezika
zamaglila ti je pogled. I omađijala te.
- Da li da sanjam je, ili šta?
- Radi kako hoćeš.
A ja je, više, ni pogledati neću.

Ukinula je sve naše pesme

Ukinula je sve naše pesme.
Osujetila kišu, sakrila mesečinu.
Režala na Joni Mitchell.
Zaboravila je velike ptice što letehu nebom.
(I poslate joj noćne razglednice sa likom Toma Waitsa).
Zabranila je cveće.
Izbrisala sujetnom gumicom
Slike sa putovanja.

Bacila mi nakovanj na glavu.
I ostala sama.

(A beše srećna i zaboravna.
Nekad
Kada sam je
Na pustoj ledini
Držao za ruke).

Nokturno

Naoštrenim srpom
mesec žanje noć.
Od drvéta stado
pase svoje cveće.
Okamenjeni pas
laje na razbacane reči.
Odzvanjaju, tminom, praporci zlatne kočije.
I vijori
kô prljava krpa
nečija senka.

Neću se probuditi

Neću se probuditi

Neću se probuditi
dok ne ispevam nešto okruglo i savršeno.
Beli kamen oblutak, recimo.
Možda mi kakav neuporedivi ton:
kukurek petla ili puščani hitac
osujeti, nakratko, san.
Ali, ako se probudim,
vratiću se kao rika jelena, šum trave.
Pesma bez reči.

Vasa Pavković

O SABLASNOM

Zapis o lirici Đorđa Kuburića

Život je sablasna pojava.

Smrt je ne manje sablasna od života.

U nekim, obično odmaklim godinama pesnici počnu tako da razmišljaju i osećaju.

Đorđe Kuburić je oduvek voleo marginu, smatrao je, s pravom, svojim autentičnim uporištem.

Oduvek je život i smisao pesništva posmatrao iz iskošene pozicije, u svetlu koje svakako nije bilo sunce u pustinji.

Više je voleo sumrak, noć, praskozorje. Doba kada se izvesnije vidi da senka označava i uobličava biće a ne obrnuto.

Zato su i u ovoj novoj knjizi sumrak i noć povlašćena vremena...

Mesec, u raznim svojim likovima, najčešće lebdi iznad Kuburićevih prizora.

Pod mesečinom pesnik bolje vidi ono što pod jarkim svetlom nikada nije bilo moguće videti. Odnosno prozreti.

Iz tog senovitog horizonta, često zastrtog kišom ili snegom, pesnik posmatra svet, život, telo, ljubav... Tu gde samo može da se sluti – kako je osećao i pevao Laza Kostić.

Ne pominjem slučajno prvog srpskog modernistu. U nekim pesmama ćemo sresti direktne Kuburićeve elaboracije Lazinih tema i motiva, u drugima indirektno pozivanje na smisaoni hijat koji deli čuveno Kostićevo među i međ'. I u Kuburićevom pesništvu su java i san, odnosno vizije jave i sna nerazmrsivo spletene i uvijene jedna u drugu, a pesnik, sa svešču o prolaznosti života (sad kad su divne zablude mladosti za nama), rečima pokušava ne da objasni (to je nemoguće!) nego da donekle prikaže tu nerazmrsicu nerazmrsivog. To u čemu je on i u čemu smo mi...

Pa opet, sem Laze Kostića, u ovoj knjizi ćemo, takođe, videti direktne i indirektno aluzije na Vujicu Rešina Tucića i neke od pesničkih puteva kojima se on kretao i kojima je prošao krčeci ih duhovito i hrabro, a ti su putevi bliski srcu Đorđa Kuburića. Takođe, u odgovarajuće igrivoj varijanti nazrećemo, u pesničkom humoru, povremeno dragi lik Voje Despotova...

I svoje postranično, lirsko mesto, Đorđe je označio baš tu, između dva veka i tri pesnika Kostića, Tucića i Despotova, a iole pažljivije čitanje ovih uzbuđljivih pesama, otkrivaće smisaone paralele i smisaone osvrte prema Kostićevoj sklonosti za sablasno i ka Vujičinom i Vojinom igrivom i sablasno upečatljivom poetizmu, ranom i poznom.

Konačno, tu je pop kultura. U blizini su, zahvaljujući Kuburićevim pesmama, Džimi Hendriks i Milan Mladenović, koje boem ovog vremena i ovisnik inter-

neta, Đorđe Kuburić, uspešno sintetizuje u stihovima snažnih slika i ljudski nesavršenih odgovora.

Možda sazrevanje života i pomisao na smrt najviše obeležavaju prvi ciklus ove knjige, ali se drugi i treći ciklus pretežno posvećuju ljubavi i dilemama koje ona sobom nosi.

Kao strast i trošenje, ekstaza i osama u ekstazi.

Kuburićevi stihovi su oduvek bili upečatljivi kada su bili stavovi jednog usamljenog i autentičnog duha, a u ovom rukopisu oni su uvek takvi.

Bilo da su pitanja, odgovori ili da su dileme, bilo da su opisi stanja ili osećanja, koja posle čitanja Kuburićevih stihova sablasno lebde oko nas, proživaju naše emocije i naš razum, nekako *između*.

To između je sablasnošću senki pomireno i pretvoreno u stihove koji nas skoro onirički zakriljuju.

Kraj septembra 2010.

Beleška o autoru

Đorđe Kuburić je rođen godine 1958. u Bačkom Petrovom Selu. Objavio šest pesničkih zbirki.

Prevođen. Živi u Subotici.

Čovek od zemlje	
Čovek od zemlje	9
Daleka grmljavina	
Februar	13
Klopka	14
Ostavljam	15
Sijalica	16
Jedemo što ulovimo	17
Wah-wah	18
Jesen	19
Ljubav*	20
Ljubav	21
O sreći što širi se	22
Telesna tišina	
Uze me za ruku	25
Voleli smo se u snovima	26
Gladan sam tvoje krvi	27
Dok pričamo i čutimo	28
Ni jedno ime ne može nas imati	29
Godine koje smo mogli da imamo	30
Šapat	31
Zlatna kočija	32
Na pustoj poljani	
Sija pun mesec	35
Pedesetogodišnji pesnici	37

Prometej	38
Tvoja pesma daleko je	42
Bad moon rising	43
Senka	44
Špakla	45
Kisnem	46
Jedna žena	47
Ukinula je sve naše pesme	48
Nokturno	49
<i>Neću se probuditi</i>	53
Neću se probuditi	53
Vasa Pavković: O sablasnom	55
Beleška o autoru	59

Đorđe Kuburić
BLUE MOON

izdavač

Kulturni centar Novog Sada
Katolička porta 5, Novi Sad
tel: 021 528 972
faks: 021 525 168
e-mail: kcns@eunet.rs
www.kcns.org.rs

za izdavača

Laslo Blašković

tehnički urednik

Ksenija Čobanović

priprema

Vladimir Vatić

štampa

Futura, Petrovaradin

tiraž

500 primeraka

CIP – Каталогизacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад

821.163.41-14

КУБУРИЋ, Ђорђе, 1958–

Blue moon / Đorđe Kuburić. – Novi Sad : Kulturni centar Novog Sada, 2010
(Petrovaradin : Futura). – 62 str. ; 22 cm. – (Edicija Anagram)

Tiraž 500. – Str. 55-57: O sablasnom / Vasa Pavković. – Beleška o autoru: str. 59.

ISBN 978-86-7931-179-5

COBISS.SR-ID 257848327